

3 Απριλίου 2018

GROUND EURO

**GROUND
EURO**
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

(/ground-euro)

ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΙΓΛΩΣΣΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ
ΑΓΓΕΛΙΩΝ ΓΙΑ **ΙΔΙΩΤΕΣ** ΚΑΙ **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ**

(/kathimerini.adman.gr/click/@68u7_Gumu/1087/6753/)

GROUND EURO 02.04.2018 : 12:04

Οκτώ δείκτες της μνημονιακής Οδύσσειας

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Καλώς εχόντων των πραγμάτων, σε λίγους μήνες λήγει η οκταετής παραμονή της Ελλάδας στο Καθατήριο των μνημονίων. Ήταν μία περίοδος σκληρής λιτότητας, ακραίας ύφεσης και μαζικής φτωχοποίησης - αλλά και σημαντικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων, με σκοπό την αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου και την ανάκτηση της

δημοσιονομικής ισορροπίας. Το κόστος που επέφερε η χρεοκοπία της χώρας ήταν τεράστιο. Από τις σημαντικές αλλαγές που θεσμοθετήθηκαν, κάποιες δείχνουν να ριζωσαν, άλλες παραμένουν μετέωρες, ενώ πολλές είναι φανερό ότι έμειναν στα χαρτιά. Θα χρειαστεί καιρός για να αποτιμηθεί πόσο διαφορετική είναι η Ελλάδα, πόσο πιο βιώσιμη η οικονομία της, μετά την οκταετή της Οδύσσεια.

Το Ground Euro, αντ' αυτού, θα επιχειρήσει μέσα από μια σειρά οκτώ γραφημάτων, να δώσει την εικόνα της οικονομικής εξέλιξης της χώρας κατά την περίοδο 2008-2017. Θα συγκρίνουμε τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας με το μέσο όρο της Ευρωζώνης, και με τους αντίστοιχους αριθμούς άλλων χωρών που βρέθηκαν υπό μνημονιακή εποπτεία, ή που την απέφυγαν παρά τρία. Θα ανατρέξουμε σε ρεπορτάζ της «Κ» σχετικά με τον κάθε δείκτη και σε αξιολογούμενες δηλώσεις κυβερνητικών αξιωματούχων και άλλων μέσα στα χρόνια της μεγάλης κρίσης.

1. ΑΕΠ:ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

Ο πρώτος δείκτης που θα εξετάσουμε είναι το ΑΕΠ, το οποίο βυθίστηκε μεταξύ του 2008-2016 κατά 28% - μία κατάρρευση άνευ προηγουμένου σε ανεπτυγμένη χώρα εν καιρώ ειρήνης. Είτε κανείς πιστεύει ότι γι' αυτό ευθύνεται η αναληψία των επίσημων πιστωτών μας, είτε το θεωρεί εμβληματικό του μεγέθους της προ κρίσης φούσκας και των επίμονων παθογενειών της οικονομίας, είναι η πιο εύγλωττη περιγραφή της δεκαετίας της καταστροφής που βιώσαμε.

Στην ίδια περίοδο, το ΑΕΠ της Ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 12%. Στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ισπανίας το 2016 ήταν ουσιαστικά το ίδιο με το 2008. Στην Ιταλία, την οικονομία του ευρωπαϊκού Νότου με τις χειρότερες αναπτυξιακές επιδόσεις από καταβολής του κοινού νομίσματος, αλλά και στην Πορτογαλία, διογκώθηκε κατά 3%.

Στην Ιρλανδία, τέλος, εκτοξεύθηκε κατά 32%.

Σχόλιο:

Η υστέρηση και το παράθυρο ευκαιρίας

Του Νίκου Βέττα*

Η ύφεση στην ελληνική οικονομία ήταν κατά σχεδόν μια ολόκληρη δεκαετία ιδιαίτερα βαθιά. Εκφράστηκε με συνεχιζόμενη μείωση του εθνικού προϊόντος, με ιδιαίτερα υψηλή ανεργία, συρρίκνωση του εθνικού πλούτου, καταβύθιση των τιμών των ακινήτων αλλά και με απομάκρυνση του ανθρώπινου κεφαλαίου.

Σχετικά με την εξέλιξη του ΑΕΠ, η καθοδική του πορεία πέρασε από διαφορετικά στάδια. Αρχικά, η διεθνής κρίση επηρέασε την ελληνική οικονομία με αρκετούς μήνες καθυστέρηση σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές, όχι βέβαια γιατί η ελληνική οικονομία ήταν ισχυρότερη, αλλά γιατί η παραγωγική δραστηριότητα ήταν λιγότερο εξωστρεφής και περισσότερο εξαρτημένη από τον δημόσιο τομέα σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Η σφοδρότητα της κρίσης εντάθηκε στη συνέχεια εκθετικά, καθώς κυριάρχησε ακραία αβεβαιότητα ως προς το εάν και πώς θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί η χώρα. Το θέμα που επανέρχονταν ήταν εάν μια συνολική και καταστροφική χρεοκοπία ήταν αναπόφευκτη. Κατά τη διάρκεια των πρώτων δύο προγραμμάτων, η έλλειψη πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης και ξεκάθαρης πορείας δεν επέτρεψε την εξάλειψη της απειλής της εξόδου από την Ευρωζώνη. Αυτό παρά το γεγονός ότι, έως το 2014, τα δίδυμα ελλείμματα, του δημοσιονομικού και εμπορικού ισοζυγίου, είχαν σε πολύ μεγάλο βαθμό διορθωθεί.

Η ακραία αβεβαιότητα που κορυφώθηκε το καλοκαίρι του 2015, οδήγησε σε βαρύ πλήγμα και στον τραπεζικό τομέα, και συνολικά παράτεινε την ύφεση για άλλη μια διετία. Από πέρυσι, καταγράφεται αύξηση του ΑΕΠ, που όμως είναι αρκετά πιο αδύναμη από αυτή στο ευρωπαϊκό μας περιβάλλον. Επίσης είναι σημαντικά χαμηλότερη από τα επίπεδα που θα βελτίωναν αισθητά τη θέση των νοικοκυριών και θα ενίσχυαν τη δυνατότητα αποπληρωμής παλαιών χρεών, ιδιωτικών και δημοσίων. Η ανάπτυξη καταγράφεται περί το 1,5% για το 2017, και προβλέπεται μόνο λίγο υψηλότερη από αυτό για την τρέχουσα χρονιά.

Η σωρευτική και παρατεταμένη μείωση του ΑΕΠ αποδίδεται κυρίως στην αναιμική πορεία των επενδύσεων. Αυτή με τη σειρά της από τη μια επηρεάστηκε καταλυτικά από την έλλειψη ενός πραγματικά αξιόπιστου αναπτυξιακού αφηγήματος και από την άλλη από τη στενότητα χρηματοδότησης. Καταλυτικής σημασίας είναι πως η καταβύθιση των επενδύσεων

δεν επέτρεψε την τόνωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και τη συνακόλουθη αύξηση των εξαγωγών.

Κοιτώντας προς το μέλλον, ο μόνος δρόμος για να τεθεί η οικονομία σε αναπτυξιακή τροχιά είναι η αύξηση των επενδύσεων, τόσο μέσω της βελτίωσης των όρων χρηματοδότησης, όσο και των προσδοκιών. Οι αντικειμενικές συνθήκες προς αυτό υπάρχουν. Αν όμως δεν εφαρμοστούν οι κατάλληλες πολιτικές όσο ακόμη υπάρχει το παράθυρο ευκαιρίας υπάρχει κίνδυνος η ελληνική οικονομία να παραμείνει στάσιμη, και ευάλωτη σε κινδύνους για μία ακόμα επόμενη δεκαετία.

*Ο κ. Ν. Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE.

Η «Κ» έγραψε:

«Γιατί η ελληνική κρίση επιμένει ακόμα» (20.2.2017)

<http://www.kathimerini.gr/897116/article/epikairothta/politikh/giati-h-ellhnikh-krish-epimenei-akomh> (<http://www.kathimerini.gr/897116/article/epikairothta/politikh/giati-h-ellhnikh-krish-epimenei-akomh>)

«Το “πείραμα Τσίπρα” κόστισε ένα ΑΕΠ» (17.7.2017)

<http://www.kathimerini.gr/918635/article/epikairothta/politikh/to-peirama-tsipra-stoixise-ena-aep> (<http://www.kathimerini.gr/918635/article/epikairothta/politikh/to-peirama-tsipra-stoixise-ena-aep>)

Είπαν:

«Το 2017 θα κλείσει με μπροστά τον αριθμό 2 στο ποσοστό του ρυθμού ανάπτυξης»

- Αλ. Τσίπρας, 11.10.2017 (το περυσινό ΑΕΠ, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, έκλεισε στο 1,4%).

«Το πραγματικό ΑΕΠ θα συρρικνωθεί σημαντικά το 2010-11, αλλά σταδιακά θα ανακάμψει στη συνέχεια...οι συνέπειες της ανάκτησης της εμπιστοσύνης από τα εμπροσθοβαρή δημοσιονομικά μέτρα και το ισχυρό μεσοπρόθεσμο οικονομικό πρόγραμμα σε συνδυασμό με ευρείες δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις θα δημιουργήσουν τις συνθήκες για την επιστροφή στην ανάπτυξη από το 2012 και μετά»

- Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Μάιος 2010 (το ΑΕΠ της Ελλάδας μειώθηκε κατά 9,1% αντί για 2,5% που προέβλεπε το Ταμείο το 2011, και κατά 7,3% το 2012, έναντι προβλέψεων για επιστροφή στην ανάπτυξη).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

Ανάγκη, όχι επιλογή, τα άνοιγμα στο εξωτερικό
(/952443/gallery/k-blogs/ground-euro/anagh-oxi-epilogh-ta-anoigma-sto-e3wteriko)

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΛΑΜΑΝΔΑΡΗ

Ο δρόμος προς την επιτυχία: Δικτύωση και διεθνείς συνεργασίες

(/952231/gallery/k-blogs/ground-euro/o-dromos-pros-thn-epityxia-diktywsh-kai-die8neis-synergasies)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΖΑ ΣΜΠΩΚΟΥ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Βέρνερ Σνάπαουφ: «Η αγορά πρέπει να τιμωρεί τις μη βιώσιμες πρακτικές»

(/956362/article/k-blogs/ground-euro/verner-snapaouf-h-agera-prepei-na-timwrei-tis-mh-viwsimes-praktikes)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Κομισιόν: Στην πιο κρίσιμη φάση η διαμόρφωση του μεταμνημονιακού τοπίου στη χώρα

(/955332/article/k-blogs/ground-euro/komision-sthn-pio-krisimh-fash-h-diamorfwsh-toy-metamnemoniakoy-topioy-sth-xwra)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ